

[Transcript] P3 Dokumentär / Statskuppen i Chile

Kylers folkvalde-president Salvador Allende är död. Allende begick enligt olika uppgifter självmord när de militära kuppmakarna stormade presidentpalatset igår.

Den 11 september 1973 störtas Kylers socialistiska president Salvador Allende. Militärens brutala våld mot diktaturens motståndare tar sin början.

Att lyssna på felartist eller läsa felböcker är nu förenat med livssvara.

Vi brände 4 år, vi brände böcker tills en toalettstol. Sprack!

10 000 tal som människor fängslas och över en natt förvandlas Santiagos idrottsarena till tortyrcenter.

En av de mest brutala militärkuppen i Latinamerika är ett faktum.

Och sen efter ett tag så kom de tillbaka med en om med kulhåll i skallen död.

Jag stannade upp framför oss och sa att det här kommer att gå för alla er terrorister.

Och den här ligger där så plötsligt vaknar han till och öppnar rögen nu.

Och sen tittar han på mig och säger att jag dör.

Det här är P3-dokumentär, en stadskuppen i Chile 1973.

Jag heter Martin Espeleta.

Salvador Allende är död.

Han startades med bond av högerkrafterna.

I morgon går vi till val i en fri demokratin.

Det är P3-dokumentär.

Den 11 september 1973 vaknade chilenska folk till en ny skrämmande verklighet.

Den mest stabila demokratin i Latinamerika är på väg att få ett abrupt slutt.

Militärförbanden angriper presidentpalatset Lamonedas.

Sjukmakarna är ute efter chiles socialistiska president Salvador Allende som väger att lämna sin post.

Det här hände klockan 8 på morgonen, 8-9, vardag.

Människor gick till jobbet.

Carlos Ansí jobbar i samma kvarter som presidentpalatset och ser militären attackera Lamonedas.

Folk med militären här, bansar vagnar, militären går med in och skatter lasning.

Klockan 11,5-12 flyger två hjärtplaner och bombarderar hela palatset.

Framförallt det här sidan, därförallt Agende, det fanns sig där.

Vet man var han var?

Ja, här. Hans kontor så att säga, låg den där, 3D fönster där.

Så de siktade på, inte på den sidan, de siktade på den här sidan.

Man ville träffa direkt till hans kontor.

Från sitt kontor lyckas Agende koppla upp sig mot radium.

Han pratar till folket för sista gången.

Han sa nu kör, men det är mindre. Jag kommer inte att avgå.

Det här är första gången ni hör mig.

Jag hoppas att de som kommer efter, kommer att måste ha litteraturen som tar över.

Den nya alla meda kommer att öppnas åt folket och folk ska kunna gå fri.

Otroligt tal med tanke på att man som pratar vet han att han kommer att dö.

Det här är vår historia.

Jag har inte ju så många statschefer och så många politiska ledare i de här länderna och andra länder också.

Men jag har aldrig träffat en politiker på den nivån som var så imponerande som president Salvador

Agende.

Jan Sandqvist är korespondent för Sveriges Radio och Sveriges Television i Latinamerika, under 60 och 70-talet.

Han var det enda president som jag har varit med på en presskonferens där alla journalister har resa upp och apploderat.

Jag hade mött honom här på gatan. Fem dagar innan.

Callo Sanzi är god vän med president Agende.

Det är inte ovanligt att hon springer på varandra på gatan, eftersom de jobbar så nära varandra.

När Agende dör ska Callo snart få barn.

Han gick från Amornea någonstans och han ser mig och han säger, Callo, hej!

Hur är det med dig? Hur är det med din fru? När det kom med barnen?

Ja, om två månader.

Vi behöver ni folk, Callo.

Det var han sista ord till mig.

Vi behöver ni folk, Callo.

Uppgiften om att Kiles president, Salad År Agende, begått självmord, kom sent igår kväll.

Samtidigt som det uppgavs att de revolterande militärerna slutgiltigt intog presidentpalatser till Santiago.

Agendets självmord skulle vara det definitiva tragiska slutet på försöken att skapa en socialistisk stat till Latinamerika.

Jag gick upp i bergen och vandrade och vandrade och vandrade och vi fick bära rygsäck med 25 kilo stenar för att vi skulle träna att så tungt kunde det vara.

Agendet har ännu inte blivit president och Alejandra Moschica ligger i revolutionär hård träning.

Hon är medlem i det marxistiska revolutionspartiet, MIR, Moviment och i Kierda Revolutionärio.

Vi hade också en tung pinnet som skulle föreställa vapen och vi fick bära den också.

Alejandra Moschica är 15 år gammal och likt många andra ungdomar i latinamerika på den tiden tror hon att social rättvisa endas kan åstadkommas genom en väpnad kamp.

De inspirerade av Che Guevara och den cubanska revolutionen.

Jag trodde verkligen att hon hade Che Guevara exempel om den nya människan som var så rent för mig och så sann.

Så jag gick in i allt och blev uttränade till grilla.

När jag tänker på det, herregud, vi var så unga. Jag skrev till och med brev till min mor ifall jag inte skulle komma tillbaka.

Vi hade här tronat ja, vi ska förändra världen.

Det som skiljer Chile från Cuba är att det Chile växer en demokratisk, socialistisk rörelse utan vapen.

Den leds av Senaton Salvador Agende.

Agendestyrelse fanns bland arbetarna och bland det, vad vi kallade då så säger Polandores, människor som bodde i fatiga kvartier.

Carlos familj är goda vänner med Agende. De två delade rum när Agende kom på besök.

Och när en blivande presidenten inleder sin valkampanj i södra Chile blir Carlos han skafför och högra hand.

Inför ett valmöte har Agendest anhängare hängt en affisch på revolutionären Che Guevara framför talastolen.

Och när jag kommer ut så säger jag för att träffa hornom och följa med hornom in i lokalerna. Det finns fyra tusen människor där som applåderar och hejar och så vidare.

Jag märker plötsligt att Agendestallaren blir stel och tittar på mig och säger att fan håller ni på. Vadå? Vad som händer? Vad är för fel?

Jag ska inte tala med Che Guevara.

Han har ingenting att göra med det här. Jag respekterar hornom, men han valde en annan väg. Salvador Agende har inför valet 1970, förlorat tre tidigare presidentval.

Men den här gången har Vänster skapat en kvalition, monidad popular, som leds av Agende. Med knapp marginal blir Agende den första marxistiska presidenten någonsin, som kommer till makten genom demokratiska val.

Lesbigo, que se vallen a sus casa, con la alegría sana, de la limpia victoria alcanzada.

Stämningen var euforisk, men alla var ju uppe i varv.

Sveriges radioskorespondent Janssankvist.

Stämningen var ju oerhört positiv, även om landet var ett tuddelat i två delar och kom att förbi ett delat i två delar.

Agende inleder sitt reformarbete i rasande tempo.

Man började ju med att nationalisera koppargruvorna. Det var ju det stora saker.

Men faktum är att den nationaliseringen var riket helt enig om.

I Sveriges radio analyseras den nya presidentens politik, som går ut på större statligt inflytande ekonomin.

Han vill ha grepp om de stora naturutgångarna. Han vill ha grepp om infrastrukturen i form av telefon, transporter och så vidare.

Och första året går det bra för Chile.

Tillväxten ökar, inflationen går ner och industriproduktionen stiger med mer än tio procent.

Agende ger sig också kast med att lära fattiga chilensare att läsa och skriva.

I den betydelsen att han försöker få igång alfabetisering, ungefär på Kubas modell.

Han vill att alla människor som kan läsa och skriva ska ut och lära människor läsa och skriva.

Världen tittar nyfiket på och många ungar väljer att resa till Chile och deltar i uppbyggnaden av den demokratiska socialismen.

Chile var ju ett experiment som alla hade ögonen på.

En av dem är 23-åriga Hendrik Jambell. Han tillhör UBV, Utbildning för biståndsverksamhet.

Som en del av hans utbildning ingår utlands praktik.

Och därför kommer Hendrik till ett Santiago som i början på 70-talet andas revolutionär optimism.

Det var en fredlig revolution med pirågor och vin som de själva sade till ena.

Men sen efter det, under åren då från 71-72 så började det hela falla samman.

Någon gång kommer det att splodera. Det kommer att vara något sådant inbördeskrig.

Arrendets familjevän Carlos Sanzi tror inte att överklassen och USA kommer att tillåta presidentens reformarbete.

Därför har han i hemlighet gått med i den väpnade organisationen Myr.

Och frågan var vem kommer att bestämma reglerna som säger, vem kommer att segra i det här kampen?

Vi hade ett möte träff med en högledare. Då kom Carlos till möte.

Och jag har varit så förvånad att en som kille kom.

Det var för att han hade slips och kavaj. Och det blev märkligt.

Jag tyckte att hon var väldigt tuff och väldigt sådär.
I fråga sättande, många gånger mot vad jag så tyckte och sådant.
Jag hade en helt trodde att man skulle klä sig för på ett visst sätt.
Man skulle vara på ett visst sätt och inte konsumera.
Det fanns vissa regler precis som man hade en religion man skulle följa.
Carlos och Alexander och Lomand Remir tror att den politiska kampen ska utmynda i ett inbördeskrig i Chile.
Deras verksamhet är underjordisk. Allt är hemligt.
Den egna identiteten får inte röjas.
Därför kan inte Carlos berätta att kavajen och slipsen beror på att han kommer till partimötet direkt från sitt jobb som jurist på centralbanken.
Och det står mindre man visste än det står bättre var och det var säkrare så att man inte visste någonting.
Vad hade ni för namn i?
Jag heter Panchel.
Och han?
Ramiro.
Carlos och Alexandra eller Ramiro Panchel tillbringar mycket tid tillsammans.
De knackar dörr och föreläser om Marxism och Leninism för arbetar och fattiga Santiago-bor.
Vi gick tillsammans och knackade på dörren och träffade folk.
Det var en sån där långsam föräldskes.
Jag tror att en del av våran föräldskes handlade mycket om att vi fick veta om varandra att vi önskade barn.
Och säkligen hur vi pratade om vad det här barnet skulle vara och hur pass önskade barnet var och att det var mycket sällsfullt.
Ja, varför inte skaffa barn till det här nya världen som vi skulle skapa tillsammans?
Nej, mig ser inte att det var refererens till mer om oxosonger.
Det är en som ska åka i en nivå där bonne prefereringar imorgon kommer från turister.
Ett år innan kuppen, i slutet av 1972, har motsättningarna ökat dramatiskt.
Paramelitära högergrupper utför attentat och en omfattande lastbildsträck lamslår i kolomin.
USA och den chilenska högeroppositionen vill få bort den socialistiska presidenten till vilket pris som helst.
Samtidigt pressas agenda av den egna koalitionen och av myr som vill ha ännu fler reformer.
Chile är ett delat land och sprickorna i agenda socialistiska bygge blir allt tydligare.
Sveriges radioskorespondent Janssandkvist åker ut för att göra ett reportage på en fabrik som efter agenda kom till makten, drivs av arbetarna själva.
Jag kom dit, jag och min fotograf, och vi fick inte komma in. Därför arbetarrådet satt just i möte.
Och det där mötet pågick i timmar, under tiden så stod fabriken still naturligtvis.
Det märkliga var bara att medans vi stod där, så började det brinna i fabriken.
Röken började bolla utut och vi försökte påpeka förvacknad för du, förlåt hur du, ska nog säga till den här killarna som sitter och pratade i den här fabriktålen på brinna ner, va?
Ja, jag får inte störa dem, de var jätt ålder om att de får inte störas. Och så bollde de så kommer brankhåren och det var ju tvungnet släppa in brankhåren, va?
Och så småningom så blev det ju alltså uppenbart att fabriker på brinna ner, va?

[Transcript] P3 Dokumentär / Statskuppen i Chile

Och jag kom ihåg, i de här resterna är det fortfarande brann i bredna fick jag tag i de som ledde det här arbetarrådet.

Och skulle fråga dem hur de har tänkt sig i framtiden för fabriken.

Och det blev ju en ganska märklig situation för fabriker fanns inte längre.

Och det var samtidigt en ganska omvälvande tid, ganska orolig.

Det var oerhört orolig när vi gifte oss, det var 1 september 1972.

Jag kom ihåg att vi gick på bio.

Jag var sätta om en militärkupp i Grekland.

Det är ett år innan militären stadskupp.

Carlos och Alexander är nygifta.

På kvällen är det fest och president agender heders gäst.

Men på förmiddagen intar höger militär Santiago-centrum.

När vi gick ut från bio, mitt på centrala skiljet väckte vi att det var mycket rörelser och mycket springande.

Höger hade planerat omringa laminraplatser.

Polisen hade vägat att komma ut och rönsas och säga dem från gatorna.

Och på något sätt höger hade tagit över.

Och då till vringande, hela dagen, springa fram tillbaka.

Då står det sånt som kamp.

Kastas stenar och skriker på varandra.

Plåseligt någon gång på eftermiddag eller på kvällen

kom vi på att det fanns en fest hos Alejandras föräldrar.

Det blev en lobsfest.

Och nu börjar det diskutera.

Ska vi vara med eller inte?

Carlos och Emil var väldigt nära vänner agender.

Och då var det dagen bjudna till bryrlappet.

Men agender kunde inte komma.

Just den dagen, om man pratade, skulle det bli koppt just då.

Och det var då den första dagen i Chile som man började snacka om en militärkupp genom att polisen vägrade att komma ut på gatorna.

Och senaste dagarnas händelser i Chile med strejker och sabotage

kan innebära början till slutet för Salvador Allendes socialistiska regime.

Nu kräver oppositionen en regering med militära inslag från Chile-Gunilla Moli.

Vilken utgången än blir?

Trycks testa våra början till slutet på den Chileanska socialismen.

Du lyssnar på Petri-dokumentär om stadsgruppen i Chile.

Leonardo Henriksen var en svensk argentinare.

Pappan var byggmästare från Göteborg.

Mamma var argentinska.

Och när jag började jobba på Sveriges television så behövde han fotograf.

Och alla rekommenderade Leonardo Henriksen.

Han var den bästa fotografen.

Och nu börjar det bli det.

[Transcript] P3 Dokumentär / Statskuppen i Chile

Det ser ut att vara en otroligt lättsam person att arbeta med.
Jag var stor och kraftiga.
Yrkes man ut i fingerspetsarna.
Ingen nonsens med den killen.
Så han var ju en perfekt arbetskamrat.
Sveriges televisions- och radionskorrespondent i Chile.
1900-talet.
Det var en stor och kraftig person.
Sveriges televisions- och radionskorrespondent i Chile.
1973 är Jan Sandqvist.
Han och Leonardo Henriksen reser tillsammans och skickar hem berättelser från Latinamerika.
Sondan, 29 juni 1973.
Knapp tre månader innan agendes stöd.
Ska de göra ett reportage om den stora risken för en militärk uppe i Chile?
De har en intervju kvar att göra.
Jan tar bilen mot kontoret i centrala Santiago för att möta upp Leonardo där.
Vi körde ner för huvudgatan.
Där står en trafikpolis och stoppar med.
Så vinkar han fram trafiken från en annan gata, sidogata.
Till min förvåring så var det bestående trafiken av stridsvagnar-
och lastbilar fulla av soldater.
Eftersom vi var så inställda på att militärerna skulle slå till-
så körde jag på totalen förbi den här stridsvagnarna-
och drog iväg in till mitt kontor.
Jag hade kontor bara ett kvarter från presidentpalatsen.
Där kom det inte.
Så började skottlossningen börja att skjuta.
Stämningarna var så inflammerade.
Nu kommer det att smälla när som helst.
Så det var ju liksom ingen snack om saker.
Jag rysade upp på relationen, på mitt rum där-
och lyckades få kontakt med Sveriges radio och television.
Och så berättade jag att nu håller på.
Nu har revolutionen brytt ut här, militärkuppen.
Nu skydds det för fullt på gatan utanför.
Och då hör jag på gatan ner för fönster på öppet.
Det var fönster på öppet.
Leonardo, som stod och skrek.
Janne, kom ner.
Vi måste filma. Det är ju kupp på gång.
Nej, Leonardo står där och filmar.
Och han filmar människor som flyr, som springer mot kameran-
och strömmar och de ser desperata ut alla människorna.
På den här filmen så ser man då-

hur en militärgip dyker upp på en tvärgata-
ungefär 50 meter längre ner.
Man ser en grupps soldater uppe på ett lastbilflak.
Och så ser man en officer helt i stidsmundering-
som höjer en pistol och riktar den rakt mot kameran.
Och man ser att han ger råd till folk på gipen där-
eller lastbilen att skjuta dem, för han pekar.
Och så börjar han själv skjuta emot kameran.
Och gjort Leonardo.
Leonardo ropar till dem.
Skjut inte.
Ser ni inte att vi är journalister?
Och jag bara slängde på lur och rusade ner på gatan.
Och då ligger Leonardo där.
Och jag släppade honom bakom ett gatun och fortsatt skjuta-
och träffade inte mig i Gerslo.
Och jag låg där med hans huvud i mitt kned-
och torkade hans ansikte därför att han var avsvimmad.
Jag visste inte om han ledde eller var han var död.
Han blöde från ryggen.
Och när han ligger där så plötsligt vaknade han till-
och öppnade rögen och tittade på mig och sa-
Jag dör.
Och så dog han.
Och i det läget-
man accepterar inte att ens bästa av en arbetskamrat-
blir skjuten och dör ens när man håller i honom.
Det är för stort.
Det är för svårt.
Han var svensk-arjetinare men han hade aldrig varit i Sverige.
Och så hade jag övertalat Sveriges Television-
att bjuda honom till Sverige.
För det var så att han skulle få komma till Sverige-
och se det land som han arbetade för.
Så skulle han också få se sin pappas hemsdag i Göteborg och så vidare.
Så han var så uppfylld.
Utan detta antligen skulle han få uppleva detta.
I det ögobriktet han dog-
hade han flygbiljetten i innerfikan på sin jakka.
Två veckor innan resan.
Han kom aldrig weg.
Kvartig åtta på morgonen den 11 september 1973-
talar Salvador Agende via radion till folket.
Han bekräftar att flottan startat ett uppbror-

i kustaden Valparaiso.
20 över åtta kräver Kuppmakarna-
ledd av överbefäl havaren Augusto Pinochet-
Salvador Agendes avgång.
De erbjuder sig för att avgånga-
ett flygplan för att kunna lämna landet.
Agende vägra.
Istället gör han sig redo för strid.
Kvart över 9 på morgonen-
talar han till folket för sista gången.
Kvartar han sig till historik-
kallar han på min liva.
Man hörde-
konstiga ljud-
oerhört-
kraftigt-
fulla ljud ute på gatan.
Carlos satt på radio-
och då började man säga-
att Armin hade tagit makten.
Just då började de bombardera-
och vi borde er på den trettonde våningen-
och vi kunde se de här flygplanen-
hur de kastade sina bomber-
på laminera.
Alejandra Mojica står vid fönster-
och tittar ut över Kiles huvudstad Santiago.
Man är gravid i åttonde månader.
Vi kunde se just det här rök-
och explosioner och-
försiktiga varvider-
för man visste inte-
om de skulle bombardera hemma hos oss.
Det enda jag ville-
skydda mig magen minst, ja.
Och Carlos så att-
jag skulle vara under bordet-
och gömma sig-
ifall det skulle hända nånting-
för man känner verkligen-
skulle kunna explodera.
Jag såg-
tydligt-
hur nöda-

palacet bombades.
Biståndsarbetaren-
Hendrik Jambell-
sympathiserar med agenda-
och tar sig in till centrum-
när han på radion hör-
om kuppöversöket.
Alldeles för sent-
inser han sitt misstag.
När jag stod i kul-
regnet där-
det kunde inte ens ha fått en kul-
i mig bara för att stå där-
bara för att jag var-
på den platsen liksom-
och var utlänning.
Och det insåg-
mig från och med den stönden-
väldigt tydligt.
Att det-
att man låg illa till.
Efter några timmars-
intensivt skottlossning-
ger kuppmakarna-
agendet ultimatum.
Ge upp-
eller så bombar-
vid presidentpalacet.
Agendet-
beordras större delen-
av sin vaktstyrka-
att lämna byggnaden.
Men han själv-
och 40 av hans-
närmaste medarbetare-
stannar kvar-
för att försvara-
den folkvalda regeringen.
Mot sig-
har de hela den-
chilenska försvarsmakten.
Chilens folkvalda-
president Salvador-
Agendet-

är död.

Agendet-

bygger in-

i ett olika uppgifter-

själv mord när de-

militära kupp makarna-

stormade presidentpalacet-

igår kväll.

Bo Karlström.

Agendets självmord-

skulle vara-

det definitiva-

tragiska slutet-

på försöken-

att skapa en-

socialistisk stat-

till latinamerika.

Militären griper alla-

som verkar-

misstänkssamma.

Det kan räcka-

med att ta skägg-

felkläder-

eller att man är utländning.

De gripna-

blir satt-

i koncentrationsläger.

Det var-

i ett område där-

det var väldigt mycket-

motstånd-

mot militärerna.

Alltså, det var-

strider mellan-

motstånd-

fickor-

motståndsgupper-

och-

militära-

och polisiära-

styrker.

Henrik Jambel-

är kvar-

till Santiago.

Som utländning-
är han illa ute.
En äldre-
mann-
står och tittar-
på denna-
frödelse-
och stod och grät-
när han såg-
symbolen för-
kilesdemokrater-
bombades-
sönder där.
Och i samband-
med det-
så blev jag-
fängselad på-
gatan av-
Karabineros-
som tyckte att-
jag såg ut som-
en utländning-
och-
blev-
indragen på-
en polisstation.
Och det-
till och med när-
de-
drog in mig på-
polisstation-
fick vi-
krypa ner under bordet-
för att det sköts-
inom polisstationen.
Henrik kommer att föra-
till ett fångläggare.
Janssandqvist-
rapporterar-
om militärernas-
kupp.
I Santiago-
centrum-
bor fortfarande-

spårades-
skottlåsning-
från Tinskyttar-
hända på taken-
och i fröden-
och rejtus-
korrespondent-
lyckades-
färdigörelse-
förstår-
sedan-
hur han satt-
ner i källan-
i det-
hus där-
Sveriges radio-
och satt-
i redaktion-
och inte kunde ta sig-
därifrån-
på grund av den här-
skottlåsning.
Upp i-
lägenheten-
på trettonde-
våningen-
är Alessandra-
högra vid.
Hon-
och Carlos-
tillhör-
en väpnade-
motståndsrörelsen-
mir-
och vet-
att militärerna är-
ute efter dem.
Och det enda-
jag tänkte på-
hur fan ska vi-
göra nu?
Vi hade-
böcker,
vi hade skivor,

vi hade-
en hel del-
saker som kunde-
afslöja vilka vi var.
Så vi brände-
skivor,
vi brände-
böcker-
tills en-
toalettstol-
sprack.
Nu har ni brände den där-
i nyligen.
I nyligen-
het-
papper som kunde-
afslöja böcker.
Det-
svåraste var-
vinil-
skivor.
Det gick inte,
de fick inte ner-
plast i den här-
så upp-
tonen som fanns-
inne i länsheter.
Så man skulle-
bryta sönder dem.
Det minns jag.
Och det gjorde väldigt-
tont att-
bryta Victor-
skära.
Så inte i-
manni och-
allt det där.
Stadsminister-
Olof Palme.
Ja, det är en känsla av-
oerhörd upprördhet-
över denna-
ökerkrafternas-
kupp.

Därför att-
Salvador Elende-
var valda-
folket.

Han höll fram-
förhoppningen om-
en samhällsom-
daning-
med fredliga-
medel-
av detta-
oerhörd-
stadsminister-
Olof Palme.

Ja, det är en känsla av-
oerhörd upprördhet-
över denna-
ökerkrafternas-
av detta-
oerhörd-
fattiga land.

Han-
bekämpares av-
stark utländska-
ekonomiska intressen.

Han bekämpares av-
de-
privilegerade och-
besuttna i det egna landet.

De-
kunde-
inte-
störta honom-
med-
demokratiska medel-
då tillgrept de våld.

Dagen efter-
kuppen och president-
agendes-
självord-
arbetaren-
Hendrik Campbell-
till Idrotts-
arenan, eller-

stadion i Chile.
Denna snabbt-
omvandlas till fängelse-
och tortyrcenter.
Där hamnade jag-
på marknivån-
inom en korridor-
på golvet där-
hade jag en argentinare.
Ända-
så bara tog de-
med sig honom och-
drog iväg honom.
Och sen efter-
ta så kom de tillbaks-
med honom med-
kulhål i skallen-
död.
Och-
stannade upp-
framför oss och sa-
att det här-
kommer att gå för alla er-
terrorister.
Nu inleds en period-
av massiva gripanden-
och utom-
rättsliga avrättningar.
Det sporadiska-
motståndet från Myr-
och de andra-
vänsterorganisationerna-
krossas brutalt.
De flesta av-
fångarna för sin-
nationalstadion,
Santiago-
största Idrotts-
arena.
Och där-
började man ju-
många hur många-
det vet man inte-
idag hur många som-

strök med där.
Men det var-
hur många.
Journalisten Jan Sandqvist-
rör sig utanför-
konsumtionslägret.
Jag själv-
gjorde ett-
reportage-
utanför-
stadion.
Och-
där intervjuade-
jag-
mammor-
till ungdomar-
som satt-
inburade in-
det på-
stadion där.
Och de var-
allihopa-
sa samma sak.
Ja, där får-
där får min son-
han får skylla sig själv.
Har han gett sig in på-
det här, så var han-
stå i sitt kast.
Och jag-
jag-
men han riskerar i livet-
och sitta inne där,
det spelar ett skång.
Och det-
tycker jag var-
så-
förskräckligt-
hur-
hur kunde man reagera på-
det viset?
Fräldarna-
som sitter och hyllar-
militär-

junta.
Och det var-
vad de har-
ställde till mig.
Trots att-
män och-
det alltså-
barn-
blev mördad nu.
Alltså,
folk har en bizar-
situation.
Jag har ännu ett-
idag-
förstått-
hur man kunde vara på-
det viset.
På läktaren-
i omklädningsrum-
och i korridorer-
kommer cirka-
20 000 människor-
att-
passera-
under de tre månader-
som koncentrationsläget-
fungerar.
Hur många som-
mördas där-
är ännu-
oklart?
Henrik Jambell-
är en av-
få svenskar-
som-
tvingas genomlida-
de chilenska-
tortyrcenten-
inifrån.
Den grupp som-
jag var med-
förestäst ner-
på golvet-
och omringade-

kan man säga-
oss med kulsprutor-
riktade ner-
mot oss.
Då-
då tänkte nog många av oss-
att det var-
det här var vår sista.
Jag-
jag trodde faktiskt-
att vi skulle bli-
skjutna.
Vi var-
några stycken-
som blev väldigt-
engagerade-
i det här-
räddningsarbetet.
Som-
pågick runt-
harad instämde-
svensk ambassadören.
Och-
det var ju lite knepigt-
att man var-
journalist.
Samtidigt som man skulle-
försöka hålla sig-
liksom lite neutral-
och hålla-
avstånd till allting som-
skedde sig där.
Så var det-
ondvikligt-
att man blev-
engagerad-
och indravid-
i såna här-
räddningsaktioner.
Då ropar någon-
uppifrån efter-
El Sueco-
svensken.
Så jag blev-

uppkallad och-
då satt-
den-
såna här-
svarta basker-
officer.
Och-
med fötterna på skrivbordet-
och läste tidningen.
Och så-
sa han till mig.
Jag har-
dåliga nyheter för er.
Aha, vadå?
Jo, er kung-
har dött.
Det var väl en kär-
vän till er.
Och-
sen var det-
var det slut.
Jag blev-
ja, då hade han talat om det-
och-
då blev jag-
kunna gå ner och-
sätta mig igen.
Och alla som-
satt där var ju väldigt-
nyfikna var-
som var-
så viktigt som-
hade hänt.
Och det var ju så absurd-
och efter de här-
spänningarna-
så alla började-
gapsgratta-
åt den där händelsen.
Vi blev alltså-
indragna-
i de här-
reddissationerna.
Harad åkt omkring-

i sin stora vita-
Mercedes.
Och han hade bara en-
taktik, alltså-
gör det fort-
och gör det enkelt.
Och-
Harad gjorde precis det.
Ingen trodde-
att denna-
märkliga-
man,
denna aristokrat,
lång-
och-
nästan lite fjantig-
på något sätt-
i sitt sätt att-
upptäda-
att han var-
jävelfund själv, alltså.
Han lurade-
alltid.
Han gjorde-
gång på gång, alltså.
Ingen vet-
hur många tusen människor-
som-
räddades.
En dag så kom-
det en officer-
ditt,
där jag satt.
Och så-
din ambassadör-
han var här.
Han-
kommer tillbaka senare-
kväll och ska hämta dig-
och du ska utvisas-
ur landet-
och han ska köra dig-
till flygplatsen.
Och sen-

några timmar senare-
så kom Harad-
själv ditt-
i bil,
sin ambassad-
bil.

Och då vägrar han-
eller då sade han-
att jag var-
efterlyst-
innan en del av Kile-
jag-
fanns inte där.

Men han-
stod på sig och så-
kom han hem-
ta oss.

Det började-
dyka upp-
texter-
i tidningen-
att nu har den-
svenska radiojournalisten-
det-
TV-journalisten-
slagit till igen-
med sina lögnar.

Det började-
bli-
otäckt-
då.

Det började bli-
farligt-
då.

Så det var-
ett anledning-
till att jag-
så småningom-
fick en-
varning på lite olika vägar-
att de-
ute efter-
efter dig nu.
Och jag-

lämnade-
landet-
på en gång-
och stack i väg-
till Karakas.
Och där var-
ett kondit-
så fick jag-
det här på att-
Harald Ilstam-
hade blivit utvisad-
samma dag.
Jan Sandqvist lämnade-
Kile.
Och Henrik Jambell-
landade-
i säkerhet på Arlanda.
Rapportintervjuade honom.
Jag talade-
om avrättningar i-
det här sammanhanget.
Har du sett-
någonting sådant?
Jag har hört-
avrättningar och-
lämnade.
Du lyssnar på-
Peter-dokumentär-
om stadskuppen i Kile.
Där utländningarna-
har lämnat landet.
Men Kilenarna-
Alejandra Moschica-
och Carlos Sancic-
är kvar i Kile.
Dels kamrater-
börjar försvinna-
en efter en.
Plåttligt.
Allt blir-
farlig.
Allt blir-
förbjuden.
Friheten försvann.

Möjligheter-
för att-
leva som man vill-
försvann.
Plåtligt.
Från en dag till en annan.
Som medlemmar-
Imires informationsavdelning-
har de tillgång till ytter-
känslinformation.
Hannar informationen-
i militärens händer-
kommer många människor att dö.
Det vi fick göra på en gång-
det var att-
plocka alla papper-
som kunde vara-
farliga, om man säger så.
Och vi hade inte så mycket-
hemma hos oss, men-
vi hade enlighet-
som vi använde-
politisk-
inom partier-
som låg-
två kvarter-
hemifrån oss.
Vi skulle inte kunna-
gömma-
där vi-
transporterade dem-
där vi bodde.
Det var där-
när vi-
lugnade former-
bränna de här sakerna.
Och då-
då fick vi det-
jag skulle gömma-
den i min mage.
Alexander var gravid-
i-
åttondemånad då.
Vi kunde-

rumma omkring magen-
och säga-
knyta ihop-
de papperna-
som-
vi behövde transportera.
Och då gömde-
jag saker mellan-
tråsorna och-
biksorna eller-
klänningar.
Det var inte så-
svårt, eftersom-
man hade en stor mage.
Och vi var väl-
kläda och-
försökte vara-
så pass-
normala så-
att ingen polis-
skulle-
skulle ta oss-
och säga-
att det fanns många poliser.
Vi-
vi var två kvarter-
för en lamoräda-
och det betyder-
att det var mycket poliser-
rumma omkring hela området.
Det var-
den där promenaden.
Jag minns det.
Det var-
det var inte lätt-
promenad.
Därför att vi visste-
att-
ja, vi var-
tungt att göra det-
på rätt sätt.
Och det var brottom-
alltså-
vi fick-

promenera dit och-
gick upp-
till vår länge-
som-
logg i trettonde-
våning och sen-
brände vi där.
Den fjärde oktober-
en månad efter-
kuppen.
Då var-
du en-
större galv-
och det här var-
på natten.
Förutom att skydda sig själv-
och sina kamrater-
är Alexandra-
orolig för sin förlossning.
Det kändes-
oerhört-
häftigt och stark.
Då var-
du väldigt rädd.
Förutom att det var-
undantagslutstånd-
så det gick inte-
att vara ute.
Så det vi gjorde-
de som bodde där-
att vi-
vi kunde inte ta-
hissen som vann-
gick ner-
de trapporna-
och man-
man möttes där-
nere men-
vi kunde inte gå ut på-
gatan.
Och-
och under den-
natten då börjar känna-
verkar.

Ganska häftiga-
verkar.
Jag höll ihop-
och försökte-
hålla mig-
tills-
det blev dag-
klockan 6 på-
morgonen-
så fort det vart-
det här-
undantagslutstånd-
gulle-
gå över-
då gick-
vi till-
sjukhuset.
Då säger man-
morska-
herregud jag ser-
huvudet på ditt barn-
så det är klart.
Och klockan var ju-
6, 7 på-
kvällen.
Och jag födde-
Andres klockan 8.
Så klockan 8-
någonting sånt-
kommer redan-
skandra ut med-
Andres.
Jag fick-
känna mitt barn-
så att säga och-
men det var-
det var lite jobbigt-
för att-
jag kunde inte-
stanna kvar.
Därför att-
undantagslutstånd-
tvingade mig-
att-

gå i-
därifrån så fort och möjligt-
innan-
den skulle ta reda kraft-
och då-
ryskade man att bli-
fängslade och så vidare.
Och-
Carlos var också tillsammans-
med min bror-
och min far.
Och alla var väldigt glada-
men det gick på-
minuter.
Sen måste de åka-
därifrån på en gång.
Och jag gick till-
hennes brorslänket-
och jag övernattade där-
och såg i en förtjöl.
Man sköt-
ur människor, man-
fängslade i människor-
det-
liksom det-
det hände väldigt mycket-
på nätterna.
Så då-
då var jag väldigt rädd-
att det skulle ske-
någonting.
Så-
det.
Och blev ensam där-
igen.
Det var-
riktigt jobbigt just-
första natten då.
För att man gick-
det gick inte-
heller att prata någonting.
Det-
liksom man kunde inte-
uttrycka det här rättsla.

Man kunde inte-
prata med-
det fanns andra mödrar-
som hade-
fötbrevin-
i samma rum-
och-
det gick inte-
prata någonting.
Det-
liksom man skulle-
allting skulle-
skulle hålla sig-
hemligt just det här-
rättsla.
Den dag som man drätts-
födde-
det var min enda-
likliga dag under-
den perioden.
Alla andra dagar var-
jobbiga dagar-
och-
dagar med-
hemskanheter-
de kamerater-
som hade stuppat-
och fängslade.
Den andra januari-
1974.
När sonen Andres är-
tre månader-
blir Carlos-
ans i gripen av-
Augusto Pinochetts-
nystartade-
hemliga polis.
De vet-
att jag har-
samband med-
mer-
alltså de-
regerade-
västerörelsen.

Och-
vilka relationer-
jag har-
med Agende.
De hade honom någonstans.
Du var-
förskräcklig.
Man tänkte hela tiden-
att han dog-
att han-
att han hade mördat honom.
Och vad skulle-
hända med mig också?
Och-
leta dem efter mig.
Vet dem om mig och-
och-
och-
men jag gick överallt-
alltså då leta-
jag minns inte-
men vi gick till många ställen.
Ja, vi var i en sån-
liten-
ruckel.
Jag fick alltid vänta-
på min tur.
Och jag hörde-
andras förhör och-
andras krig och-
man är naken och-
de gör-
allmöjligt för att-
för att du ska känna-
dig oerhört-
övergiven och-
väntsam.
Det var oerhört-
ovisst allting.
Det var ovisst-
allt.
Allt, allt.
De började med-
genom att-

göra så att-
jag fick-
ligga på en sådär-
gymnastik.
Och sen-
de drog-
mina ben och-
armar i sär.
Min kropp blev-
som en-
pågen.
Och jag-
och då lämnade-
mig där, helt enkelt.
Ensam.
Så småningom-
kroppen började-
verka och-
kroppen började få-
kramp.
Kramp i hela kroppen.
Och då hade inte en chans att-
kunna-
göra nånting för att-
du dvikar krampen.
Efter några timmar-
jag vet inte hur många-
började med förhöret.
Och med en-
visitet.
Jag bestämde-
mig och-
att-
jag ska inte-
spela hjälp där.
Och jag ska inte börja-
rupa-
slagord.
Och-
hela situationen-
kändes som en-
chagspel.
De ville få-
information och jag ville-

styra-
information åt fel håll.
Det var inte bara-
fysisk våld, det var också-
skökt vart hot och-
psykologisk-
våld.
Skön avräkningar och-
bryta min-
kapacitet och förmåga-
att kunna-
att kunna-
överleva.
I tiden som jag-
fruktade-
och var-
hårt mycket, fruktade-
över-
mitt eget situation, mitt-
liv.
Därför-
jag visste att-
jag kunde dö.
Jag-
fruktade över vad skulle-
kunde hända med-
Alexandra och-
Andrés.
Om jag inte talade-
då skulle de hämta-
Alexandra och-
Andrés.
Jag-
fruktade det-
mycket-
mycket mer än om-
att-
dö.
Det-
går av mig någon sorts-
styrka, så att säga, också-
i det här spelet, att vara-
tillgänglig.
Jag ville-

övertyga dem på något sätt, att-
ja, okej, jag är med.
Men jag är inte med-
på det sättet som ni-
tror att jag är med.
Och jag tror att jag-
lyckades med det, därför att-
efter-
någon månad-
fick jag information-
att jag skulle-
transporteras-
till någon annan stället.
Jag fick duscha-
första gången.
Och jag fick skriva-
under-
under en pistolhot förstås.
Skriva under en-
papper som i vilken-
det står någonting-
om vad jag hade sagt.
Så att jag skulle-
skickas till en domstol.
Ja, vad ska man-
tro? Är det sant eller-
inte sant det här?
Ja, vad ska-
mörda mig?
Varför ska jag duscha-
i så fall?
Och varför ska jag-
skriva under en papper?
Och ja, plötsligt-
de kommer in-
och hämtar mig-
och transporterar i mig.
Och plötsligt-
vi hamnar i en-
stadion-
inom hus-
arena.
Och vi kom in i en lokal-
och där fanns-

300-400-
personer som satt-
som fångar.
Där är det.
Och det var-
en fantastisk känsla-
som på något sätt-
att jag har.
Nu är jag tillbaka-
och jag är-
bland mina kamerater-
och jag är-
ja, det är en-
stark känsla-
att känna att-
ja, de hade överlevd.
Det var god vän som-
singde till mig och sa-
att Kallos-
är i en stadion i Chile.
Och då gick jag dit-
med Andres.
Och då-
det var mörk och det var-
skuggigt och det var-
läskigt.
Och då kom Kallos och han sa-
oerhört-
dåligt-
plek och-
mage.
Och-
naglarna, de hade-
tagit bort alla-
naglar och han bara-
hade-
och han sa-
riktigt illa ut, tyckte jag.
Och jag minns-
allihadras också-
ansikten att hon sa-
mig och-
om jag mår-
dålig och jag är-

sjuk och jag-
magradd-
ja.
Det är inget in-
i affären för mig-
med vad-
vad kunde hända-
det eller inte.
Sen när vi-
Kallos hade blivit-
fri given-
och kom in och-
bodde under-
judici-
väntan på Asif från-
Sverige, då-
kom några kamerater och-
ifrågasatte väldigt mycket-
hur fann-
skulle man föda barn-
mitt i alltihopa och-
för alla skulle stanna, ingen-
skulle-
fly från landet.
Vi skulle stanna-
och göra revolution och-
bekämpa diktatorerna.
Och-
och jag var väldigt klart-
i skallen att-
nej, mitt ansvar är barnet-
skit i det.
Jag tycker att-
det är-
det är inte ansvarigt-
att lämna här barnet.
Så därför-
vi flyr-
och söker-
stil-
punktslut.
När planen börjar-
rulla-
och börjar-

lyfta, det var-
en-
oerhört-
klubben-
känsla.
Jag satt-
hon varlig vid-
företret och-
jag kunde tänka hela tiden-
nu lämnar jag-
mitt land och-
fann, jag vet inte-
men jag kom hit tillbaka.
Och samtidigt-
jag fick känsla att-
nu kan jag-
andas ut.
Nu börjar-
det på nytt.
Under en-
16 år långa-
diktaturen i Kile-
mördas och försvinner-
mer än 3000 människor.
10 000-tals fängslas-
och torteras-
och 200 000-
människor tvingas-
fly i landet.
25 000-
chilenare-
fly till Sverige.
Jag minst-
en som är väldigt-
lycklig-
barndom, men hela tiden-
präglad av-
det som händer-
i hemlandet.
Andres Sansi-
är Carlos-
och Alessandra's-
son.
Han är-

ett år när familjen-
kommer till Sverige.
Kampen mot-
diktaturen och-
Pinochet-
har präglat hans-
barndom.
Det var-
demonstrationer-
hela tiden-
när man var liten.
Röda fanor,
chilenska fanor,
slagord-
solidaritet.
Hur vi-
på något sätt ska kämpa-
för-
att folket ska-
få det bättre-
i chilen-
och att diktaturen-
ska falla.
Han drömmer-
om att se Pinochet-
bakom lås-
och boom.
Men det har-
länge varit-
omöjligt.
Pinochet-
är nu senat-
och på livstid,
vilket ger-
han-
om rättslig immunitet.
Men-
situationen-
får en-
oväntad vändning-
i oktober-
1998.
Dagens-
eco 45-

chiles-
före-
diktator-
har opererats-
för-
ryggbesvär.
Pinochet-
anklagas-
för att ha-
mördat-
ett stort antal-
spanska-
medborgare-
under åren-
mellan 1973-
och 1983.
Det-
det första jag tänkte-
var nog-
rätt åt en jäven,
liksom.
Nu kanske-
tiden har kommit-
för-
skipar-
rättvisa.
Andre Sanz-
är medlem-
i ICOS.
En-
människor-
rättsorganisation-
med latinska ungdomar.
De-
sätter genast igång sin-
kampanj.
Det blev startskottet-
för en rad-
aktioner-
världen över,
som alla syftar-
till att-
pröva, fälla-
och straffa-

pinochet.
Och idag-
uppvaktades-
chef-
och klagare-
Jan Danielsson-
av-
föreningen ICOS.
Andres,
här i Sveriges-
radio,
är en av-
talets-
personerna-
i kampen-
som vill att-
våra svenska-
myndigheter ska-
göras av allt som står-
deras makt.
För att vi ska få-
reda på vad som händer-
våra släktingar-
och våra föräldrar.
Andres Sanz-
står framför-
en liten handmålad-
vanderolli i-
vitt bomullstyg-
och runt honom-
i den ljusa foagen-
på Stockholms-
tingsrätt-
har ett tjugo-
tal andra ungdomar-
mätt upp.
De är alla barn-
ICOS på-
spanska-
till latinamerikanska-
flyktingar i Sverige.
Vi gjorde vår-
viktvisar-
vi våra föräldrar-

på något sätt.
Vi försökte-
vi kämpade-
på de sätt-
vi kunde-
för att sätta dit-
den jäven.
För det var-
det vi ville göra.
Jag slutade-
gå på föreläsningar-
slutade plugga-
och gick helt in-
i det som hände-
definitivt-
tog upp-
kampen.
Jag delade en vred-
ni känner-
lika så hoppet-
att Pinochet döm-
för sina brott.
Det finns-
en sammanhållning-
i den här gruppen.
De kramas och ger-
kindpussar-
knyter-
nevarna ihop.
I slutet på oktober-
1998-
beslutar-
Andre Sanzi och hans-
bror-
att göra en-
personlig anmäla-
mot Pinochet-
för att få honom-
ute-lämnat till Sverige.
Vi bestämde oss-
för att-
åka till polisen.
Sen börjar vi-
gå in-

än i taget.

Så ja, min bro-
vi fick gå in-
tillsammans och-
sätta oss in-
i ett kontoret-
rum.

En kvinna-
som var polis-
uniformerad-
och hon började-
helt enkelt-
knappa in-
våra anmälan-
på en datormedan-
vi berättade.

Så hon ställde-
massa frågor-
som också var-
någonting som vi kanske-
inte pratade om hela-
dagarna, liksom.

Det vill säga-
vad har varför-
vill ni-
anmäla Pinochet?

Vad har han-
gjort i er?

Det jag berättade-
då, och det jag-
mindest, det var ju-
mina två-
föräldrar, båda-
föräldrarna var-
engagerade i Mir-
ordosynärer.

Så jag berättade-
den historien.

Jag kommer ihåg-
att jag berättade-
till och med-
att jag visste datumet-
när han blev-
bortförd, försvann.

Jag berättade-
att han hade försvann-
i tre månader.
Att han hade blivit-
torterad.
Jag kunde inte berätta-
några detaljer om-
tortyrerna, trots att-
vi fick-
kroger om det.
Jag vet inga detaljer-
om tortyrerna än i dag.
Jag vet inga detaljer.
Jag har aldrig vågat-
fråga, vi har aldrig-
pratad om det, och jag vet-
inte om det är på sin-
tur.
Det kändes som att det-
var väl kanske en slags-
liten pusselbit-
i någon form av-
upprättelse.
Att det nu faktiskt-
hade formellt sett-
anmält-
pinnotsätt.
Så det är klart att-
det var också-
jobbigt så klart.
Det var liksom-
men framförallt minst-
jag nog-
någon slags-
stolthet-
hos oss alla.
Att vi på nåt sätt-
att vi-
vi som familja-
hade fortsatt-
det fanns en fortsättning-
på-
på kampen.
Kiles före-

diktator Augusto Pinnerossätt-
flygs nu hem-
på-
om bordet på ett chilenskt-
militärplan efter beslutet-
i London idag-
om att släppa den-
forna diktatorn.
Ja, det var en-
besvikelse och det var-
naturligtvis en-
desillusionerande också.
Det fanns ju också en känsla av-
att hela den här processen-
han satt ut-
om jag inte minns fel iallafall-
nästan två år i-
i London.
I det här-
isolerade i det här lilla-
huset han fick sitta i-
utanför London och han fick-
inte röra sig därifrån.
Men här på något sätt-
kände man ju också-
att han hade blivit-
för nedrad.
Så på det sättet-
kändes ju som-
att han litegrann-
åkte hem-
med så ansam mellan-
benen.
Även ifall jag aldrig-
satt sig, jag kommer-
förlåta honom-
aldrig livet, liksom.
Jag kommer alltid-
tycka att han är en-
hemska människa.
Så kunde jag ändå-
känna att han fick-
ändå rätt mycket-
skit på slutet.

[Transcript] P3 Dokumentär / Statskuppen i Chile

Han dog-
som en ganska-
tragisk människa.
Du har-
lyssnat på-
Peter-dokumentär-
om stadskuppen i Chile.
Med mig-
Martines-
beleta.
Slutmix-
Fredrik Nilsson.
Prusent-
på Sveriges radio-
Robert Bergman.
Vill du veta mer-
om den svensk-
ambassadören, kan du-
ladda ner dokumentären-
Harald Edelstam-
på-
Peter-dokumentär-
hemsida-
på-
Sverigesradio.se.
Där kan du också-
ladda ner-
våra andra dokumentärer.